

Posudek k bakalářské práci

Čihánková, Ivana, České výšivky z doby vlády Lucemburků. Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze, katolická teologická fakulta, Ústav dějin křesťanského umění, vedoucí práce: dr. Karel Otavský, Praha 2011.

Předkládaná bakalářská práce si vytkla za cíl shromáždit dostupné údaje o významných českých výšivkách lucemburského období uchovávaných v domácích i zahraničních sbírkách a zařadit je do širších souvislostí, především uměnovědných.

Jinak vcelku poutavě stylizovaný text poněkud zahlcují dlouhé citované pasáže (např. naprosto zbytečně hned na první stránce, s. 8), především dvou autorů: Mileny Zeminové (Dějiny uměleckého řemesla, 1999) a Emanuela Poche (z katalogu výstavy České umění gotické, 1970). Citace jsou nadto zbytečné v místech, kde se autorka měla sama pokusit o vlastní popis díla, byť jen na základě obrazové reprodukce (s. 17, 19, 40 aj.) Práce zbytečně zůstává na půli cesty: čtenáři jsou předestřeny názory řady autorů na různé problémy díla (polemika o dataci, ikonografii, stylu nebo liturgickému užití), ale autorka striktně odmítá badatelské pohledy zhodnotit, přiklonit se k některým ze starších badatelských závěrů či dokonce vyslovit závěr svůj vlastní. Zvláště katalogová hesla tak působí nedokončeně.

Jako závažná se mi jeví skutečnost, že byla opominuta nejnovější literatura (nejmladší citovanou literaturou je práce E. Wetterové o výšivkách v Tridentu z roku 2001), ačkoliv některé z uvedených výšivek byly vystavovány i v následujících letech s příslušnými hesly v publikovaných katalozích (např. Antependium třeboňské na výstavě Bohemia sancta z r. 2004, svatovítské perlové parury na výstavě Svatý Václav – ochránce české země z roku 2008). Zarážející je však především opominutí příslušných pasáží v katalogu výstavy velkého projektu Karel IV.. Císař z Boží milosti (Praha 2006), se synteticky zpracovanými hesly (rukavice sv. Vojtěcha, kasule z Broumova, kasule brněnského dómu, soubor výšivek konsekračního ornátu z Tridentu aj.). Je škoda, že podobně jako u jiných prací tohoto typu, je opominuto zohlednění liturgického využití zkoumaných děl a popisy ikonografických schémat zařadit do náboženských souvislostí, toto tápání v liturgických a teologických realitách je podtženo citacemi zjednodušených, někdy ideově pokroucených pohledů badatelů minulých desetiletí (s. 29 aj.). Rovněž není možné použít dnešní památkovou ochranou formovaný

pohled na situaci v 16. a 17. století, kdy byla starší roucha formována do novějšího tvaru (což znamenalo zkracování výšivek) a nazvat je barbarstvím (!).

Jen „kosmetickou“ vadou je určitá slovní chudoba, zvláště v partiích dotýkajících se technologických popisů (např. na s. 25), kde je možno např. obligátní slovo „nit“, tolikrát za sebou opakované, nahradit i dalšími výrazy (zvláště pro tzv. zlaté nitě se není třeba vyhýbat označení „dracoun, dracounová nit“ apod.). Bylo by vhodné text také oprostít od množství poznámek, odkazů apod., aby se dílo dalo lépe číst.

Přes svrchu uvedené výtky považuji předkládanou práci za zajímavé přehledové dílo komparující pohledy domácích i zahraničních badatelů. Přestože se nebylo možno vyhnout určitým zjednodušením (např. pochopitelná rezignace na úplnou bibliografii, váhání v technologii, ikonografii a zasazení do teologického a liturgického rámce), je práce dobrým odrazovým můstkem pro budoucnost, autorce práce jistě otevřela nový pohledáči bych do složité, ale zajímavé situace ve středověkém uměleckém řemesle, oficiální historiografií ještě nedostatečně oceňovanou. Práci bych ohodnotil „chvalitebně“.

V Pardubicích, 15.srpna 2011

PhDr. Radek Martinek,

Kněz a historik umění